

Universiteit Utrecht

LITERATUR ALS SPRECHANLASS

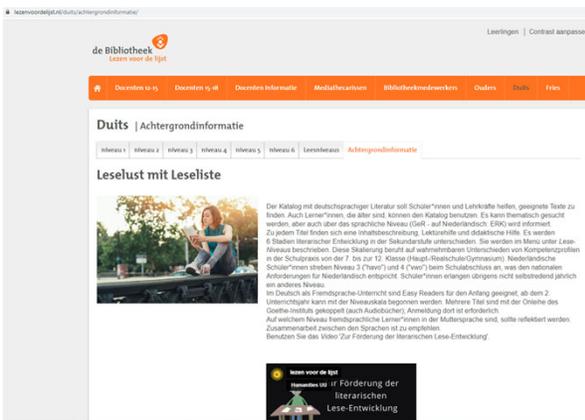

Ewout van der Knaap

1

LESEN MIT/OHNE AUFGABEN – INTENSIVES/FREIES LESEN

WWW.LEZENVOORDELIJST.NL/DUIJS WWW.LEELU.EU

Universiteit Utrecht

2

Was ist wichtiger?	?
1) Spreek- /gespreksvaardigheid	
2) Leesvaardigheid	
3) Kijk- en luistervaardigheid	
4) Schrijfvaardigheid	
5) Literatuur	

3

LITERATUUR

Domein A Leesvaardigheid
Domein B Kijk- en luistervaardigheid
Domein C Gespreksvaardigheid
Domein D Schrijfvaardigheid
Domein E Literatuur
Domein F Oriëntatie op studie en beroep.

Gedichte
Aphorismen
(Ultra)kurzgeschichten
Märchen
Dramen
Jugendromane
Romane
Graphic Novels
...

Domein Literatuur (E)

E1: Literaire ontwikkeling
➤ De kandidaat kan beargumenteerd verslag uitbrengen van zijn leeservaringen met ten minste 3 (mvt) / 8 (NL, h) / 12 (NL, vwo) literaire werken.

E2: Literaire begrippen (mvt: alleen vwo)
➤ De kandidaat kan literaire tekstsoorten herkennen en onderscheiden, en literaire begrippen hanteren in de interpretatie van literaire teksten.

E3: Literatuurgeschiedenis (mvt: alleen vwo)
➤ De kandidaat kan een overzicht geven van de hoofdlijnen van de literatuurgeschiedenis en de gelezen literaire werken plaatsen in dit historisch perspectief.

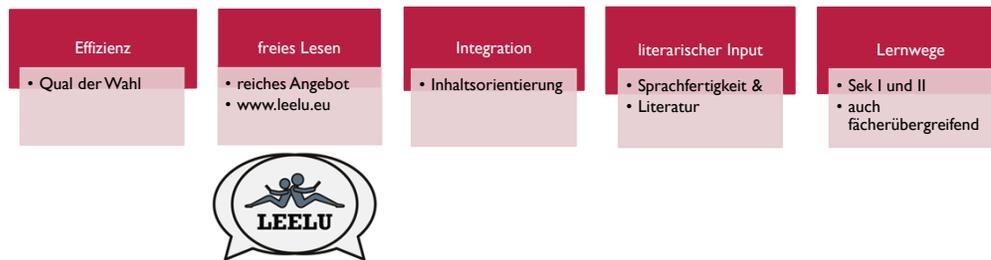

 Universiteit Utrecht

4

ZEIT SCHAFFEN („ONDER- & BOVENBOUW“)

mit und über Literatur kommunizieren

INTEGRATION UND VERKNÜPFUNG SPART ZEIT

Impulskarten

„Welchen Rat würdest du einer Figur geben und warum?“

7

**FORSCHUNG VON JARON TOONEN:
DE INTEGRATIE VAN SPREEKVAARDIGHEID EN
LITERATUUR IN HET VREEMDETALENONDERWIJS**

„In hoeverre kan een communicatieve benadering van literatuuronderwijs bijdragen aan de mondelinge taalvaardigheid van havo/vwo-leerlingen in het vreemdetalenonderwijs?“

8

FREQUENZ

1. Voordragen of presenteren (monoloog)
2. Discussiëren (dialoog)
3. Beschrijven (monoloog)
4. Samen iets oplossen (dialoog)
5. Interviewen (dialoog)
6. Navertellen (monoloog)
7. Spellen spelen (dialoog)
8. Rapporteren (monoloog)
9. Naspelen of acteren (dialoog)
10. Uitleg of instructie geven (monoloog)

9

ANGESTREBTE LERNZIELE

1) DE BELANGRIJKSTE
THEMA'S EN
PERSONAGES
BESCHRIJVEN

2) EEN
PERSOONLIJKE
REACTIE GEVEN
OP EEN
LITERAIRE TEKST

3) ZICH BETER
INLEVEN IN
ANDERE
(CULTURELE)
PERSPECTIEVEN

4) LITERAIRE
WERKEN
PLAATSEN IN EEN
HISTORISCH
PERSPECTIEF

5) VERSLAG
UITBRENGEN VAN
LEESERVARINGEN

6) LITERAIRE
TEKSTSOORTEN
ONDSCHIEDEN EN
LITERAIRE BEGRIPPEN
HANTEREN

10

BEGLEITBAND GER

- ✓ Lesen als Freizeitbeschäftigung
- ✓ eine persönliche Antwort auf kreative Texte geben können
- ✓ Texte kritisch analysieren können

(Council of Europe, 2018, S. 51)

GER

A2 – einfache Geschichte, Märchen, Sage, Gedicht

B1 – einfache Kurzgeschichte, Romanfragment

B2 - Kurzgeschichten, Romane, Dramen

C1 – klassische oder zeitgenössische Romane

LESESTAFFEL

ZIELE

Gesprächsfertigkeit	Deutsch
Havo	B1+
Vwo	B2

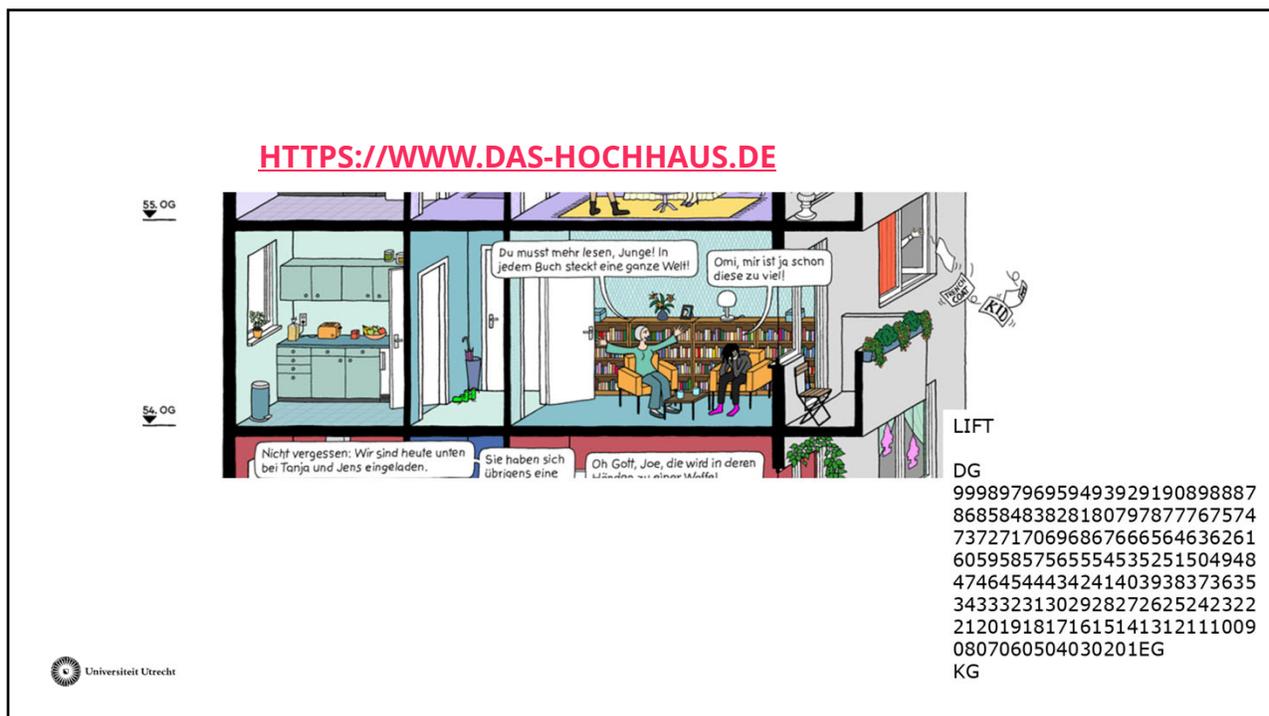
B1 PERSÖNLICHE REAKTION AUF KREATIVE TEXTE ANALYSE UND KRITIK KREATIVER TEXTE

- Kann die wichtigsten Episoden und Ereignisse in einer klar strukturierten Erzählung in Alltagssprache aufzeigen und die Bedeutung von Ereignissen und ihre Verbindung zueinander erläutern.
- Kann die Schlüsselthemen und die zentralen literarischen Figuren kurzer Erzählungen beschreiben, die vertraute Situationen beinhalten und in gängiger Alltagssprache verfasst sind.
- Kann erklären, warum bestimmte Teile oder Aspekte eines Werks für sie/ihn von besonderem Interesse waren.
- Kann einigermaßen detailliert beschreiben, mit welchen literarischen Figuren sie/er sich am ehesten identifiziert hat und warum.
- Kann Ereignisse in einer Erzählung, einem Film oder Drama zu ähnlichen Ereignissen in Beziehung setzen, die sie/er entweder selbst erlebt oder die ihr/ihm berichtet wurden.
- Kann die Emotionen einer literarischen Figur in einem Werk zu selbst erlebten Emotionen in Beziehung setzen.
- ...

17

18

SPRECH- /GESPRÄCHSFERTIGKEIT UND LITERATUR

3.5.1	Kennismakingsopdracht	123
3.5.2	Korte uitwisseling	125
3.5.3	Naspelen van dialogen	125
3.5.4	Autobiografie van personage	126
3.5.5	Hot seat-methode	126
3.5.6	Presentatie, nieuwsitem of interview	127
3.5.7	Wat weten we van het personage?	128
3.5.8	Rollenspel	128
3.5.9	Talkshow	129
3.5.10	Poetryslamformule	129
3.5.11	Vlogboek	129
3.5.12	Debat	130
3.5.13	Dilemma-analyse	131
3.5.14	Literatuurkring	132

Otsche?

Kuddel.

Boxi.

Boskop.

Bootsmann?

Das ist ja alles Unsinn, ich bin ja betrunken.

„Der Nachthimmel, der ganz frei von Wolken war, wies in der Ferne, über Ostberlin, schon einen hellen Schimmer auf, als Frank Lehmann, den sie neuerdings nur noch Herr Lehmann nannten, weil sich herumgesprachen hatte, daß er bald dreißig Jahre alt werden würde, quer über den Lausitzer Platz nach Hause ging.“

„Dann sah er den Hund. [...] Der Hund hatte einen großen Kopf mit einer mächtigen, sabbernden Schnauze und zwei großen, lappigen Ohren, die links und rechts davon herunterhingen wie zwei welke Salatblätter. Sein Rumpf war fett, und sein Rücken so breit, daß man darauf eine Flasche Whisky hätte abstellen können, seine Beine waren dagegen unverhältnismäßig dünn, sie ragten aus dem Körper heraus wie abgebrochene Bleistifte. [...] Jetzt bloß nichts falsch machen, dachte Herr Lehmann [...]“

uitgeverij | C
coutinho

vo Literatuurles? Ja, graag!

Dankzij dit heldere, overzichtelijke boek wordt het eenvoudig om literatuur en film effectief in te zetten bij moderne vreemde talen.

Hoe komt het toch dat leerlingen bij het woord literatuur vaak zo negatief reageren? Is het de puberteit of doen docenten iets verkeerd? Het boek van Ewout van der Knaap blijkt uitkomst te bieden voor wie het enthousiasme van leerlingen wil vergroten. Van der Knaap is hoofddocent

geeft hij zeer bruikbare voorbeelden uit de praktijk, zoals een handleiding vrij lezen, een tijdmeter voor leerlingen en verschillende beoordelingsmodellen bij de opdrachten en werkvormen die hij voorstelt. Prettig is ook dat hij concrete literaire werken en films noemt voor de vakken Engels, Frans, Duits en Spaans. Na de zeer grondige uiteenzetting over de visies op fictieonderwijs en de interessante hoofdstukken over literatuuronderwijs, valt het hoofdstuk 'Literaire vorming en film' helaas een beetje tegen: het leidt weinig nieuwe ideeën op en geeft geen onoverkome-
veel ideeën over li-

een bruikbaar en welkom handboek geschreven voor docenten moderne vreemde talen'

'een didactisch instrumentarium dat nuttig is voor docenten in alle stadia van hun carrière'

(Levende Talen Magazine, 3/2020)

'heel goed gestructureerd, stevig doordacht, en theoretisch behoorlijk gefundeerd, en dat zowel door taaldocenten als door didactici kan worden gebruikt'

(Acta Neerlandica, 16-17 2020)

LITERATUUR EN FILM
» IN HET VREEMDETALEN-ONDERWIJS

een belangrijkere plek te geven in het eigen curriculum. Overigens zijn veel hoofdstukken niet alleen voor mvt-docenten interessant, maar ook voor leraren Nederlandse en Nederlandse taallessen

'Dankzij dit heldere, overzichtelijke boek wordt het eenvoudig om literatuur en film effectief in te zetten bij moderne vreemde talen.'

(Tijdschrift Didactief, december 2019)

Universiteit Utrecht

21

Universiteit Utrecht

Sharing science,
shaping tomorrow

22